RUSKI INWALID

№ 279.

CZWARTEK. 29. Listopada 1817 rok.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga, o iarmarku Makarewskim. Patryotyczne. Ofiary. Królestwo Polskie.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 29 Listopada.

Przeniesienie iarmarku *Makarowskiego* z *Makarewa* do *Niżnego-Nowgoroda* iuż się zupełnie ustaliło. Z ukontentowaniem donosiemy o tem czytelnikom naszym, którym o przyczynach takowego przeniesienia obszernieśmy mówili. Miasto *Nowgorod* ze wszystkich względów iest mieyscem naydogodnieyszem do umiesczenia wszystkiego co tylko upomyślnieć może ieden z naycznacznieyszych iarmarków Europeyskich; W samym iednakże *Nowgorodzie* dwa mieysca wiodły spór długi, któremu z nich oddać należy pierwszeństwo do naznaczenia samego siedliska pomienionego iarmarku. Iednem z nich iest wyniosłość koło Niższego Nowgoroda; drugiem część miasta między dwoma rzekami *Oką* i *Wołgą* leżąca. Porownanie dogodności mieysc takowych potrzebowało stałego zastanowienia się, któremu z nich słusznie należy pierwszeństwo, aby ustalić przez to w mieście tak starożytnem stolicę handlu wewnętrznego. Rząd i zwierzchność mieyscowa wszystkich użyła środków w celu trafnego wybrania, i los padł na tę część miasta, która iest oblaną tak wielkiemi spławnemi rzekami, gdzie stanowiska dla statków ładownych bogactwami można powiedzieć całey mieszkalney ziemi są wygodne, gdzie przybywaiący z różnych i nayodlegleyszych kraiow Europy i Azyi kupcy wygodnie mogą się rozlokować z towarami. Lecz zwierchność mieyscowa, nieprzestaiąc na pozornych dogodnosciach pomienionego mieysca, umyśliła naprzód uczynić próbę, aby przez stałe przekonanie się o pożytkach i dogodnościach można się było usprawiedliwić w oczach całey publiczności z takowego wyboru. Iakoż w roku teraznieyszym iak się tylko rospoczął iarmak, naypilnieysza uwaga obrócona była na wszystkie szczegóły, na zdanie zgromadzonych kupców, na same nawet mniemanie pospólstwa. Takowe obowiązki poruczone były zwierzchności mieyscowey równie też urzędnikom umyślnie w tym celu wysłanym. Dobroczynny Monarcha i na tem nieprzestał, lecz wydał iescze imienny rozkaz Inżenier-Jenerał Porucznikowi *Betankurowi* aby tam

ziechał. Ten dla lepszego przekonania się obeyrzał położenie mieysca, naypilnieysze miał oko na wszystkie obróty iarmarku, zasięgał zdania kupców i odkrywał im zamiary rządu, chcącego na zawsze ustalić iarmark na mieyscu tem wśród dwóch rzek tak wielkich, zabudować potrzebne gmachy dla składu towarów i opatrzyć to mieysce we wszystko, co tylko służyć może dla wygody tak wielkiey liczby rozmaitego narodu. Wszystkię te starania wydały żądany skutek, dokładnie się przekonano że mieysce to iest ze wszech miar naydogodnieyszem dla zaprowadzenia tak stanowiącego. Ziazd kupców z różnych krain nietylko był nadzwyczaynie liczny; ale nawet przewyższał wszelkie ziazdy, które kiedy kolwiek były wczasie kiedy ten iarmark iescze się odbywał przy mieście *Makarewie.* Summy bardzo znaczne były w obrótach; czynność wszędzie wielka; nakoniec powszechnem było życzeniem, aby iarmark pomieniony nazawsze w tem mieyscu pozostał. Uwagi IW. Inżenier - Jenerał Hrabiego *Betankura* w doniesieniu naypoddaniey czynionem Iego Cesarskiey Mści tak o położeniu mieysca iak równie o wszystkich korzyściach i wygodach iakich można z tąd dla iarmarku rokować, z woli naywyższey były wniesione przez Ministra spraw wewnętrznych do komitetu Ministrów, który po należytem przeyrzeniu ich, uznał iż były sprawiedliwe i pożyteczne. Po czem nastąpiło postanowienie, w skutek którego ułożono plan dla założenia wszystkich przedmiotów tyczących się iarmarku na mieyscu pomienionem. Uznano także rzeczą potrzebną rozszerzyć place, zrównać, i dla scieku wody oparrzyć w kanały, tudzież porobić kanały wiążące z sobą pomienione rzeki, w nich szluzy, i wszelkie inne do tego przedmiotu służące rosporządzenia, wystawić obszerny gmach na skład towarów, wymurować sklepy, udoskonalić drogi wodne i lądowe, w niektórych mieyscach ie skrócić, opatrzyć, wyporządzić, podawać bespieczne mosty oczyścić stanowiska. i t. d. Wszystkie te prace maią się począć w roku następuiącym 1818, a skończone będą w 1821. Takowe postanowienia wszystkie z woli Naywyższey zostały potwierdzone, iz teyże woli w roku 1818 na wydatki przy takich czynnościach zaliczona będzie summa półtora miliona rubli. Oto pomnik szczodrobliwości Monarszey, to niezbity dowod troskliwości Naymiłościwszego Cesarza o dobro poddanych swoich.

Patryotyczne Ofiary.

Komitet z woli Naywyższey ustanowiony dnia 18 Sierpnia 1814 roku otrzymał przez ręce Gubernatora Cywilnego Podolskiego summę czerwonych złotych 154. rubli 744 i kopieiok 86½. rubli Assygn: 6915, i kopieiek 3 i ½ miedzią, które ofiarowane są na rzecz Inwalidów i złożone na danem widowisku i Maskaradzie przez różne osoby Gubernii Podolskiey.

Tu następuią imiona osob, które się trudniły zbiorem takowych dobrowolnych ofiar, oraz liczba pieniędzy weszłych od każdego: Przez Marszałkow powiatowych złożono: IW *Godomski* Marszałek Proskurski złożył czer: zł: 4. Rubli sr: 4. i rubli Assygnacyynych 150 JW. *Wisłocki* Marszałek Letyczowski czer: zł: 7. r. sr. 26. i r. as: 25. JW *Hrabia Chołoniewski* Marszałek Lityński r. As: 100. JW *Brzozowski* Marszałek Olgopolski r. as: 130. JW Hrabia *Moszczeński* Marszałek Gaysiński czer. zł. 3. rubli sr. 8 i kop. 60. r. as: 175. — Xiąże Imść *Abameluk* Marszałek Bałtski czer: zł: 1. r. sr: 12 r. as: 30. JW. *Darowski* Marszałek Uszycki czer: zł: 4. r. sr: 22. i r. as: 60. *Zastępuiący Marszałków powiatowych:* IW Chorąży *Lipiński* zastępuiący Marszałka Kamienieckiego czer: zł: 20. r. sr: 21. i r. as: 125 — IW. *Domaniewski* podkomorzy i zastępca Marszałka Iampolskiego rubli ass. 450.

Od rozmaitych urzędników i władz mieyscowych: Radca dworu i Kawaler *Rikhof* Policmistrz Bałtski rubli ass. 410.

Kommissarze ziemscy: Radca tytularny *Rakowicz* Kommisarz ziemski Uszycki czer: zł: 2. r. sr: 9. i r. as: 390.

Kommisarz powiatu Winnickiego *Szumowiecki* Czer: Zł: 9. r. Sr: 83. i r. As. 10. Kommisarz Powiatu Mohilowskiego *Popowski* Czer: Zł: 11. r. Sr. 34 i r. As. 30. Kommisarz Powiatu Jampolskiego *Kleczkowski* Czer: Zł: 2. i r. Sr. 4.

Od Policyi Mieyskich: Kamienieckiey, Czer: Zł: 34. r. Sr: 162. i r. As: 475.—Proskurowskiey, Czer: Zł: 5. r. Sr: 4. i Kop: 50. r. As: 110.— Letyczewskiey, r. Sr: 6. Kop. 10. r. As: 10. Kop: 3½ Lityńskiey, Czer: Zł: 14 r. Sr: 14 Kop: 30. i r. Ass: 155.—

Wińnickiey rubli Assygnacyynych 1,185.— Bracławskiey r. Sr: 6. Kop: 40½ r. As. 35. Gaysińskiey: r. Sr: 17. Kop: 95 i r. As: 45.— Olgopolskiey r. Sr: 8. Kop: 50. r. As: 50.— Jampolskiey, Czer: Zł: 3. Sr: 1. i r. As. 30. Mohilewskiey, Czer: Zł: 5. r. Sr: 12. i Kop: 75. r. As: 135.— Uszyckiey, r. Sr: 2. i r. As: 10.— Chmielnickiey, Czer: Zł: 1. i r. As: 25.— Barskiey, Czer: Zł: 2. r. Sr: 39. i Kop: 15. r. As: 110.

Od sądów Ziemskich Niższych: Kamienieckiego, Czer: Zł: 4. r. Sr: 45. r. As: 70.— Proskorowskiego Czer: Zł: 16. r. Sr: 51. Kop: 50. r. As: 125.— Letyczewskiego, r. Sr: 26 — Lityńskiego, r. Sr: 15. i Kop; 15.— Bracławskiego Czer: 2. r. Sr: 50. i r. As: 105 Gaysińskiego r. Sr: 10. kop: 50 i r: As: 550.— Olgopolskiego r. Sr: 10 i Kop: 25. r. As: 610.—Bałtskiego r. sr. 45 kop. 86. i r. As: 20.

Kommisarz Powiatu Lityńskiego Radca Tytularny *Bilecki* Ofiarował od siebie i przysłał Czer: Zł: 2.—

Od kahału Mieżybożskiego przez ręce Kommisarza Powiatu Letyczewskiego, Gubernskiego Sekretarza *Koźmińskiego* Czer: Zł: 10.

Przez ręce Horodniczego Proskurowskiego złożonych przez tamecznych kahalnych, i Miesczan Chrześciian rubli As. 145.

Przez ręce Kommisarza Uszyckiego radcę tytularnego *Rakowicza* od kahału Dunaiewskiego czer: Zł: 3 r. As: 160. Przez ręce radcy tytularnego *Richarda* kommisarza powiatu Proskurowskiego ofiarowano przez kahały rozmaitych miasteczek, a mianowicie: z Satanowa r: As: 304 z Mikołaiewa r: As: 100. Z Szarowki r: Ass. 33 i kop: 25. Z Iarmoliniec r: Ass: 59. — Z Czarno Ostrowa r: As: 39 i kop: 25.—Z Tarnorud r: Ass: 35 Summa ogólna tych składek wynosi Czerwonych złotych 154 rubli srebrnych 750, kopieiek 86 i poł: i rubli assygnacyynych 6915 i kopieiek 53 i pół.—Komitet odebrawszy takową summę, ma za powinność oświadczenie prawdziwey wdzięczności mieszkańcom Gubernii Podolskiey w imieniu woiowników których się z woli Nayłaskawszego Monarchy opiekuie losem. Niema zapewna nieszczęśliwych w tym kraiu, gdzie Oycowskim chęciom i zamiarom Monarchy tak szlachetnie dopomaga lud wierny. Niebędzie tam braknąć Oyczyznie ne gorliwych obrońcach, gdzie trudy ich, i ofiara zdrowia tak dobrze są przyięte i tak wspaniale nagradzane.

Królestwo Polskie.

— *Z Siedlec.* —

W dniach 11 i 12 b. m. odbyły się tu Seymiki Szlacheckie Powiatu Siedleckiego, zagaione mową stosowną przez JW. *Cedrowskiego* Prezesa Kommissyi Woiewództwa, a pod laską JW. Józefa *Cieszkowskiego* Marszałka, który przybrał za Assessorów Seymiku WW. Jana *Jawornickiego* i Felixa *Markowskiego.* — Za Sekretarza zaś W. Wiktora *Witkowskiego.* — Seymikowało Obywateli Szlachty w księgę obywatelską wpisanych 626. —Lubo w tak licznem zgromadzeniu, przecież iedność naywiększa panowała, i iednomyślnie obrano Posłem na Seym JW. Ignacego *Cieszkowskiego* z *Seroczyna.* — Na Radców zaś Woiewódzkich W. Michała *Niemirę* byłego Prezesa Rady Departamentowey i W. Felixa *Markowskiego* byłego Radcę Prefekturalnego.

— *z Rawy.* —

W dniu 11 b. m. odprawił się tu Seymik Szlachecki powiatu naszego w kościele farnym, gdzie po nabożeństwie W. Marcelli Kolumna *Walewski* Kommissarz Obwodu Rawskiego, zagaił posiedzenie, i od I. W. Iakóba *Pikarskiego* Marszałka przysięgę odebrał, poczém tenże IW. Marszałek, zaprosił na Assessorów IWW. *Łubę* i Stanisława *Lipskiego* Kawalerów orderu *S. Stanisława* 1szey klassy, z którėmi wspolnie, zawezwał W. Bonifacego *Grotowskiego* Pisarza Aktowego, na Sekretarza.—Po spisaniu obywateli przytomnych, wybór Posła na przyszły Seym, iednomyślnością padł na samego IW. Marszałka Seymiku. Potém obrani zostali na Członków Rady Obywatelskiey, IW. Ian *Rzeszotarski* Sędzia Pokoiu, i IW. Balcer *Pikarski* Prezes Rady Powiatowey.

— *z Kalwaryi.* —

Na Seymiku Powiatu Kalwaryyskiego odbytym tu w dniach 4 i 5 b. m. obrany został Posłem na Seym iednomyślnie IW. Józef *Wiszniewski.*

z Hrubieszowa, 5 *Listopada.*

Na zgromadzeniu Gminném Okręgu Hrubieszowskiego, z Powiatów Hrubieszowskiego i Tomaszewskiego złożonego w Woiewództwie Lubelskiem, odbytem w *Hrubieszowie* w kościele Łacińskim w dniach 4 i 5 Listopada r. b. pod przewodnictwem Marszałka W. IXiędza Ignacego Bończa

Chruścikowskiego Kanonika, obrani zostali: Deputowanym na seym JW. Antoni Iastrzębiéc *Baliński*, Sędzia Pokoiu Powiatu Hrubieszowskiego, dziedzic miasta i dóbr *Uhanie* w tymże Powiecie; — Radcą Woiewódzkim, W. JX. Franciszek. *Skórski* Kanonik Lubelski, Dziekan Hrubieszowski. Na zaprowadzeniu tego zgromadzenia, przed wezwaniem do przysięgi Marszałka, Członek Kommissyi Woiewódzkiey Lubelskiey i Delegowany Kommissarz do Obwodu, *Lubowiecki*, były Podpułkownik w woysku Polskiém Kawaler Krzyża woyskowego, w mianey przemowie przełożył wielkość dobrodzieystwa, iakiém iest, nadana łaskawie przez Wspaniałomyślnego Monarchę Królestwu Polskiemu konstytucyia; wystawił ważność obowiązków tak dla obieraiących, iak i dla wybranych, a gdy w końcu wspomniał o powszechném uczuciu wdzięczności dla naylepszego z Królów i Jego N. Familii, które zaymuiąc serca wszystkich Polaków, wierność dla Panuiącego, w religiyną zamienia powinność, powstały okrzyki *Niech żyie Cesarz i Król Polski*! poczém do wzwyż doniesionych wyborów przystąpiono.

— z Opatowa. —

Dnia 14 b. m. odbył się w *Solcu* Seymik Powiatn Soleckiego. JW. Joachim *Karczewski* Marszałek, pozłożoney przysiędze przed W. Felixem *Zbierzchowskim* Kommissarzem Delegowanym w Obwód Opatowski, przystąpił do rozpoczęcia Seymiku, na którym na Posła JW. Joachim *Karczewski*, a na Radców Woiewódzkich JW. Ludwik *Pieniążek* Kawaler Orderu *S. Stanisława*, i JW. Antoni *Suchodolski* obranemi zostali.

z Lublina, 17 Listopada.

W dniach 12 i 13 b. m. i roku odprawiło się w kościele parafiialnym tuteyszym Zgromadzenie Gminne Oddziału drugiego, Okręgu Miasta *Lublina*, pod laską W. Andrzeia *Smolikowskiego*, Rektora S. W. L. Marszałka, Assessorami zaś W. Janem *Chróścielewskim*, Pisarzem Sądu Pokoiu, W. Adamem *Fritsch* Obywatelem, i W. Janem Kantym *Krzyżanowskim* Professorem S. W. L. Sekretarzem, na którem Deputowanym na Seym obrany został W. Krzysztof *Korn*, były Obywatel i Vice-Prezydent Miasta *Lublina*, właściciel wsi *Turki*; Radcą zaś Woiewódzkim wybrany W. Wincenty *Ostrowski* Professor S. W. L. Spisanie listy Kandydatów na urzędy Sędziowskie i Administracyyne, Zgromadzenie zakończyło.

z Inowłodza nad Pilicą, 9 Listopada.

Rzeka *Pilica*, pod murami miasta naszego płynąca, od panowania N. *Stanisława Augusta* za zdatną do spławu drzewa uznaną tylko była. Mniemanie to, brakiem odwagi lub obawą utracenia ponieść się mogących kosztów dostatecznie niezgłębionych upowszechnione, w zagrzebaniu dotąd utrzymywało łatwość handlu wodnego na tey rzece. Aliści znalazł się Obywatel gorliwy o dobro powszechne, JW. Ludwik *Małachowski*, Dziedzic dóbr *Białaczowa*, który przesąd ten zniszczył i dzień wczorayszy, stał się dniem rozkoszy dla miasta naszego i okolic iego. Uyrzeliśmy skutki pokoiu pod Nayłaskawszém Panowaniem Nayiaśn: Pana spełniane w przemyśle wzrastaiącym i handlu, tey iedyney sposobności polepszenia bytu narodowego. O godzinie 6 wieczorney pierwszy raz widzieć się dały dwa statki pięćsetkorcowe z liczby pięciu pod *Smardzewicami* na *Pilicy* przez JW. Ludwika *Małachowskiego*, na koszt iego i ryzyko wybudowane, nie czekaiąc zamierzonego przez Rząd, wyczyszczenia tey rzeki, które dla nadchodzącey nocy pod miasto nasze zawinęły. Budowa tych statków, lekkość i kształt cały, nakoniec nowość, wzbudzały ciekawość patrzących z nadbrzeża, a płaskość ich zaymuiąc tylko 6 cali wody przekonywa o naypomyślnieyszych w przedsięwziąć się mianym spławie skutkach, odpowiadaiących zupełnie poświęconey gorliwości dla dobra powszechnego. Nazaiutrz o godzinie 9 zrana statki tak dla nauczenia ludzi do nich świeżo użytych, iako też przeyrzenia wszelkich zawad w rzece, wiosnowemu spławowi szkodzić mogących aż do uyścia *Pilicy* w *Wisłę*, z żalem widzów z ciekawością oglądaiących w dalszą puściły się drogę.

W Peterzburgu
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.